

BOSNA I HERCEGOVINA

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

SUD BOSNE I HERCEGOVINE
СУД БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Predmet br: S1 1 K 038509 24 Krž

Dana: 18.04.2024. godine

Apelaciono vijeće u sastavu: sudija Darko Samardžić, predsjednik vijeća
sudija Staniša Gluhajić, član
sudija Hilmo Vučinić, član

PREDMET TUŽILAŠTVA BOSNE I HERCEGOVINE
protiv optuženog
STOJANA PETROVIĆA

DRUGOSTEPENA PRESUDA

Tužilac Tužilaštva Bosne i Hercegovine:

Edin Muratbegović

Branilac optuženog Stojana Petrovića:

Advokat Srđan Marjanović

SADRŽAJ

IZREKA PRESUDE	3
OBRAZLOŽENJE	3
I. TOK POSTUPKA	3
A. PRVOSTEPENA PRESUDA.....	3
B. ŽALBA, ODGOVOR I SJEDNICA APELACIONOG VIJEĆA	4
II. OPĆA RAZMATRANJA	5
III. BITNA POVREDA ODREDAVA KRIVIČNOG POSTUPKA IZ ČLANA 297. STAV 1. TAČKA K) ZKP BIH	6
A. STANDARDI ODLUČIVANJA PO ŽALBI	6
B. ŽALBENI NAVODI ODBRANE.....	7
C. ODLUKA APELACIONOG VIJEĆA.....	8
IV. POGREŠNO ILI NEPOTPUNO UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE.....	10
A. STANDARDI ODLUČIVANJA PO ŽALBI	10
B. ŽALBENI NAVODI TUŽILAŠTVA BIH	11
C. ŽALBENI NAVODI ODBRANE	12
D. ODLUKA APELACIONOG VIJEĆA.....	14
V. ODLUKA O KRIVIČNOPRAVNOJ SANKCIJI.....	18
A. STANDARDI ODLUČIVANJA PO ŽALBI	18
B. ODLUKA APELACIONOG VIJEĆA.....	19

Broj: S1 1 K 038509 24 Krž
Sarajevo, 18.04.2024. godine

U I M E B O S N E I H E R C E G O V I N E !

Sud Bosne i Hercegovine, u vijeću Apelacionog odjeljenja, sastavljenom od sudija Darke Samardžića, kao predsjednika vijeća, te Staniše Gluhajića i Hilma Vučinića, kao članova vijeća, uz sudjelovanje pravne savjetnice Neire Tatlić, u svojstvu zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženog Stojana Petrovića, zbog krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h), u vezi sa tačkom g) Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine (KZBiH), a sve u vezi sa članom 180. stav 1. KZBiH, a povodom, žalbe Tužilaštva Bosne i Hercegovine od 22.01.2024. godine, te žalbe branioca optuženog Stojana Petrovića, advokata Srđana Marjanovića od 08.02.2024. godine, izjavljenih protiv presude Suda Bosne i Hercegovine, broj S1 1 K 038509 22 Kri od 20.12.2023. godine, nakon održane javne sjednice vijeća, dana 18.04.2024. godine, u prisustvu tužioca Tužilaštva Bosne i Hercegovine, Edina Muratbegovića, te branioca optuženog, advokata Srđana Marjanovića, a u odsustvu uredno obaviještenog optuženog Stojana Petrovića, na osnovu člana 310. stav 1. u vezi sa članom 313. Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine, donio je sljedeću:

P R E S U D U

Odbijaju se, kao neosnovane, žalbe Tužilaštva Bosne i Hercegovine i branioca optuženog Stojana Petrovića, te potvrđuje presuda Suda Bosne i Hercegovine, broj S1 1 K 038509 22 Kri od 20.12.2023. godine.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. TOK POSTUPKA

A. PRVOSTEPENA PRESUDA

1. Prvostepenom presudom Suda Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Sud BiH), broj S1 1 K 038509 22 Kri od 20.12.2023. godine, optuženi Stojan Petrović oglašen je krivim za izvršenje krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (u

daljem tekstu: KZSFRJ), te je na osnovu odredbe člana 285. Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: ZKPBiH), te primjenom naprijed navedenih zakonskih odredbi, kao i članova 33., 38. i 41. KZSFRJ, osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 7 (sedam) godina.

2. Primjenom člana 188. stav 4. ZKPBiH, Sud je optuženog oslobodio od dužnosti naknade troškova krivičnog postupka, tako da isti padaju na teret budžetskih sredstava.

3. Istom presudom, a na osnovu odredbe člana 198. stav 2. ZKPBiH, oštećena „CR 3“ je sa imovinsko-pravnim zahtjevom upućena na parnicu.

B. ŽALBA, ODGOVOR I SJEDNICA APELACIONOG VIJEĆA

4. Protiv ove presude žalbu je izjavilo Tužilaštvo Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: tužilaštvo), zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja, i to u odnosu na odluku o pravnoj kvalifikaciji krivičnog djela, sa prijedlogom da vijeće Apelacionog odjeljenja Suda BiH (u daljem tekstu: Apelaciono vijeće) žalbu uvaži, te preinači prvostepenu presudu.

5. Branilac optuženog Stojana Petrovića, advokat Srđan Marjanović, je takođe blagovremeno izjavio žalbu, zbog: bitne povrede odredaba krivičnog postupka, povrede krivičnog zakona, pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, sa prijedlogom da Apelaciono vijeće ovu žalbu uvaži kao osnovanu, prvostepenu presudu ukine i predmet vrati na ponovno odlučivanje, odnosno alternativno, prvostepenu presudu preinači i optuženog oslobodi odgovornosti.

6. Tužilaštvo je dostavilo odgovor na žalbu branioca, u kojem navodi da je žalba odbrane neosnovana, te ničim potkrijepljena.

7. Apelaciono vijeće je, dana 18.04.2024. godine, održalo javnu sjednicu, u skladu sa članom 304. ZKPBiH. Navedeni član u stavu 4. propisuje da nedolazak stranaka i branioca koji su uredno obaviješteni ne sprečava održavanje sjednice vijeća, pa je u skladu s tom odredbom i održana sjednica, s obzirom da uredno obaviješteni optuženi Stojan Petrović, nije pristupio istoj.

8. Tužilaštvo je na ovoj sjednici istaklo da ostaje u cijelosti kod navoda i prijedloga iz žalbe, gdje je sve detaljno obrazloženo.

9. Branilac optuženog Stojana Petrovića je naveo da je u konkretnom

slučaju povrijeđeno pravo optuženog na obrazloženu sudsku odluku, te da nisu savjesno ocijenjeni dokazi, kao i da je presuda proturiječna sama sebi. Branilac ne spori da se kod ovakvih krivičnih djela odluka najčešće zasniva na iskazu oštećenih, međutim, branilac smatra da njihov iskaz mora biti provjeren kada se donosi osuđujuća presuda. Takođe je naveo da sud nije cijenio dokaze u međusobnoj vezi, što je dovelo do pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja. Na kraju je istakao da u cijelosti ostaje kod prijedloga iz žalbe.

10. Nakon što je ispitalo pobijanu presudu u granicama istaknutih žalbenih navoda, u skladu sa odredbom člana 306. ZKP BiH, Apelaciono vijeće je donijelo odluku kao u izreci, iz sljedećih razloga:

II. OPĆA RAZMATRANJA

11. Prije obrazloženja za svaki istaknuti žalbeni prigovor, Apelaciono vijeće napominje da je obaveza žalioca da u skladu sa odredbom iz člana 295. stav 1. tačke b) i c) ZKPBiH, u žalbi navede kako pravni osnov za pobijanje presude, tako i obrazloženje kojim potkrepljuje osnovanost istaknutog prigovora.

12. Budući da Apelaciono vijeće na osnovu odredbe iz člana 306. ZKPBiH presudu ispituje samo u granicama žalbenih navoda, obaveza je podnosioca žalbe da žalbu sastavi tako da ista može poslužiti kao osnova za ispitivanje presude.

13. U tom smislu, podnosilac žalbe mora konkretizovati žalbene osnove iz kojih pobija presudu, precizirati koji dio presude, dokaz ili postupak Suda osporava, te navesti jasno i argumentovano obrazloženje kojim će potkrijepiti istaknuti prigovor.

14. Samo paušalno označavanje žalbenih osnova, jednako kao i ukazivanje na navodne nepravilnosti u toku prvostepenog postupka bez preciziranja na koji žalbeni osnov se podnosilac žalbe poziva, nije valjana osnova za ispitivanje prvostepene presude.

15. Bitno je također napomenuti da drugostepena presuda predstavlja odluku koja je donesena u žalbenom postupku i kada je u pitanju njeno obrazloženje dovoljno je da se u njoj upućuje, odnosno da ona sadrži slaganje sa tvrđenjima i ocjenama nižestepenog suda u tom smislu da žalbeni sud u obrazloženju svoje odluke ukazuje na prihvatljivost stavova i ocjena nižeg suda, odnosno njegovih utvrđenja sa kojima se slaže (*vidi*

Evropski sud, Garcia Ruiz protiv Španije, 1999-I, 31 EHRR 589 GC). To znači da nije neophodno potrebno odgovoriti i obrazložiti svaki žalbeni navod, već je dovoljno da je žalbeni sud razmotrio osnovna pitanja koja žalbe osporavaju i koja su od odlučujućeg značaja u donošenju konačne odluke o postojanju krivičnog djela i krivične odgovornosti (*vidi Ustavni sud, odluke br. U 62/01 od 5. aprila 2002. godine i AP 352/04 od 23. marta 2005. godine*).

III. BITNA POVREDA ODREDAVA KRIVIČNOG POSTUPKA IZ ČLANA 297. STAV 1. TAČKA K) ZKP BIH

A. STANDARDI ODLUČIVANJA PO ŽALBI

16. U skladu sa članom 296. ZKPBiH, presuda se može pobijati zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka. Bitne povrede odredaba krivičnog postupka definisane su članom 297. ZKPBiH.

17. S obzirom na težinu i značaj počinjenih povreda postupka, ZKPBiH pravi razliku između onih povreda koje, ako se utvrdi da postoje, stvaraju neoborivu pretpostavku da su negativno uticale na valjanost izrečene presude (apsolutno bitne povrede) i povreda kod kojih se, u svakom konkretnom slučaju, ostavlja na ocjenu sudu da li je ustanovljena povreda postupka imala ili mogla imati negativan utjecaj na valjanost presude (relativno bitne povrede).

18. Apsolutno bitne povrede ZKPBiH taksativno su nabrojane u tačkama a) do k) stava 1. člana 297. ZKPBiH.

19. Ukoliko bi Apelaciono vijeće našlo da postoji neka od bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, obavezno je da, u skladu sa odredbom iz člana 315. stav 1. tačka a) ZKP BiH, ukine prvostepenu presudu, izuzev u slučajevima iz člana 314. stav 1. ZKPBiH.

20. Za razliku od apsolutnih, relativno bitne povrede nisu taksativno pobrojane u zakonu, već postoje u slučaju kada sud u toku glavnog pretresa ili prilikom donošenja presude, nije primjenio ili je nepravilno primjenio koju odredbu zakona o krivičnom postupku, ali samo ukoliko je to bilo ili je moglo biti od utjecaja na zakonito i pravilno donošenje presude.

21. U odnosu na navode da je povreda načela krivičnog postupka mogla imati

negativan utjecaj na donošenje zakonite i pravilne presude, nije dovoljno da podnosilac žalbe jednostavno tvrdi da se procesna povreda *hipotetički* mogla negativno odraziti na donošenje zakonite i pravilne presude, već će žalbeno vijeće zaključiti da se povreda načela krivičnog postupka desila samo ako podnosilac žalbe pokaže da je ona materijalne prirode i da se ne može zaključiti da navedena povreda nije negativno utjecala na donošenje zakonite i pravilne presude. Naime, kada žalbeno vijeće smatra da je donesena zakonita i pravilna presuda bez obzira na povredu postupka takve prirode, žalbeno vijeće će zaključiti da član 297. stav 2. ZKP BiH nije prekršen.

B. ŽALBENI NAVODI ODBRANE

22. Odbrana je prije svega prigovorila da je izreka pobijane presude nerazumljiva, proturječna sama sebi, odnosno razlozima presude, jer ne sadrži razloge, tj. ne navodi razloge o odlučnim činjenicama o kojima ovisi odluka u ovoj krivičnopravnoj stvari.

23. Krivičnu odgovornost optuženog za postupanje prema žrtvi „CR 3“, prvostepeni sud temelji prvenstveno na iskazu oštećene, a odbrana je unakrsnim ispitivanjem i analizom iskaza svjedoka pokušala Sudu dokazati kontradiktornosti iskaza oštećene u odnosu na iskaze ostalih svjedoka, a sve s ciljem da se dokaže da iskaz oštećene nije vjerodostojan, tačan i objektivan i da mu ne treba pokloniti vjeru.

24. Prema navodima iz žalbe prvostepeni sud u svom obrazloženju nije prihvatio nijedan prijedlog odbrane, već je svoju presudu proturiječio samoj sebi, kao i razlozima presude, a u dijelovima u kojima je iskaz oštećene u suprotnosti sa iskazima ostalih svjedoka, poziva se na pravilnike i stavove MKSJ, ističući da za utvrđivanje vjerodostojnosti nisu potrebni nikakvi potkrepljujući dokazi. Pored toga, pouzdanost i vjerodostojnost iskaza svjedoka temelji se na kvaliteti svjedočenja, kao i na nalazu i mišljenju vještaka psihologa dr. Džanana Berberovića, koji potvrđuje da oštećena ima očuvane kognitivne sposobnosti i sposobna je da realno, racionalno i istinito prikaže sve što se dogodilo u prošlosti.

25. Odbrana ukazuje da ovakva obrazloženja u presudi nisu održiva, posebno iz razloga što nedosljednosti u iskazu oštećene u odnosu na druge dokaze nisu periferne, već se odnose na bitne činjenice cjelokupnog događaja, koje prate situaciju u kojoj se nalazila oštećena i koje ukazuju da njen iskaz nema odlučujuću kvalitetu da bi se na njemu mogla zasnivati sudska presuda.

26. Pored toga, ukoliko oštećena ima očuvane kognitivne sposobnosti,

nemoguće je da se ne može sjetiti ključnih događaja koji su vezani za njeno izbavljenje.

C. ODLUKA APELACIONOG VIJEĆA

27. Apsolutno bitna povreda odredaba krivičnog postupka u skladu sa članom 297. stav 1. tačka k) ZKP BiH postoji kada prvostepena presuda, kao formalni sudski akt, sadrži određene nedostatke u izreci i obrazloženju, koji su po svojoj prirodi takvi, da onemogućavaju ispitivanje njene zakonitosti i pravilnosti. Bitna povreda odredaba krivičnog postupka u smislu ove tačke postoji i u slučaju ako prvostepena presuda uopće ne sadrži razloge ili u njoj nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama.

28. Nakon detaljne i sveobuhvatne analize izreke pobijane presude, Apelaciono vijeće je ocijenilo da je ona dovoljno jasna i razumljiva, te da joj razlozi iz obrazloženja nisu proturiječni. Ovo Vijeće ocjenjuje da su forma i sadržaj presude u skladu sa odredbama procesnog zakona, te da ni u tom pogledu nije bilo kršenja zakona.

29. U pobijanoj presudi su također dati razlozi o odlučnim činjenicama relevantnim za presuđivanje u ovoj krivičnopravnoj stvari, uz adekvatnu ocjenu dokaza, kako pojedinačno, tako i u njihovoj međusobnoj povezanosti. Pobijana presuda sadrži razloge o odlučnim činjenicama, te ukazuje na dokaze koji su predstavljali osnov za odluku.

30. Potrebno je istaći da obrazloženje, koje je sastavni dio presude, ne treba da sadrži sve detalje i da daje odgovore na sva postavljena pitanja i iznesene argumente, s tim da obim obrazloženja uvijek zavisi od prirode odluke.¹ I pored toga, pobijana presuda se osvrnula na sva ključna pitanja pokrenuta na glavnom pretresu i u završnoj riječi, te iznijela svoj stav i dala razloge za svoju odluku.

31. Apelaciono vijeće nalazi da je data ocjena iskaza svjedoka i drugih dokaza, iako je mogla biti konkretnija i detaljnija u dijelu presude koji se odnosi na uočene razlike u iskazima svjedoka na iste okolnosti, a na koje je odbrana ukazivala u prvostepenom i žalbenom postupku, ipak izvršena na način koji može zadovoljiti potrebni minimum standarda ocjenjivanja, posebno kada se ima u vidu da se ne radi o odlučnim činjenicama za dokazivanje radnje izvršenja krivičnog djela i krivične odgovornosti optuženog. Takođe treba istaći da su iz tih dokaza, zaključci do kojih je došlo

¹ Vidi, Ustavni sud Bosne i Hercegovine, odluke br. U 62/01 od 5. aprila 2002. godine i AP 352/04 od 23. marta 2005. godine; vidi, Evropski sud za ljudska prava, Ruiz Torija protiv Španije, presuda od 9. decembra 1994. godine, serija A broj 303-A, stav 29.

prvostepeno vijeće, izvedeni na pravilan način. Stoga se žalbeni navodi, da je u pobijanoj presudi izostala sveobuhvatna ocjena dokaza, nisu mogli prihvatiti kao osnovani.

32. U pobijanoj presudi se navodi da je uvjerenje vijeća o krivičnoj odgovornosti optuženog za postupanje prema oštećenju „CR 3“ (stavljanje noža pod grlo uz prijetnju klanjem i silovanje), na način kako je to činjenično opisano u izreci presude, utemeljeno prvenstveno na iskazu ove svjedokinje, koja je ujedno i oštećena krivičnim djelom, a čiji iskaz prvostepeno vijeće cijeni istinitim i uvjerljivim, te dodatno potkrijepljeno iskazima svjedoka optužbe u pogledu odlučnih činjenica, kao i iskazu vještaka psihologa. Pri tome se prvostepeno vijeće vodilo praksom MKSJ i Suda BiH, koja je primjenjiva na konkretan slučaj, te citiralo stavove u pogledu ocjene iskaza oštećene kao svjedoka.

33. Nadalje kroz analizu iskaza oštećene, prvostepeno vijeće je imalo u vidu i nepodudarnosti sa drugim svjedocima u pojedinim dijelovima, te je pravilno zaključilo da uzimajući u obzir torturu koju je proživjela, oštećena svjedokinja je vrlo detaljno opisala ponašanje optuženog kada joj je prijetio nožem, kao i nakon toga, kada je silovana od strane optuženog, te je ostala dosljedna u opisivanju činjenica koje su odlučne za ovaj krivični predmet.

34. Naime, treba imati u vidu da je prošlo više od 30 godina od događaja navedenog u optužnici, te je opravdano očekivati da je protek vremena uticao na tačnost i vjerodostojnost sjećanja svjedoka. Ipak, i u takvoj situaciji, prvostepeno vijeće je vodilo računa o kakvim se razlikama u iskazima eventualno radi, te kakvo je objašnjenje svjedoka u tom pravcu, budući da sve razlike nemaju jednaku dokaznu vrijednost.

35. Pored svega, valjalo je imati u vidu i to da je opštepoznato da je, s obzirom na cjelokupan odnos sredine i tradiciju na ovom podneblju, opšta pojava da žene koje su silovane, nastoje da se to ne sazna u javnosti i da to u što većoj mjeri kriju, pa čak i od svojih najbližih, tako da u konkretnom slučaju nema sumnje u iskrenost oštećene „CR 3“, te da svojim iskazom nije stavljala optuženom veći teret od onog u što je bila sigurna da se dogodilo.

36. U konkretnom slučaju zločin seksualnog nasilja prema oštećenju „CR 3“ se dešavao kroz duže vrijeme, koje radnje su bile repetitivne prirode, tako da je realno za očekivati da oštećena nije mogla pamtit detalje svakog pojedinačnog silovanja, s

obzirom na okolnosti datog vremena i njen podređeni položaj u odnosu na optuženog i druge vojnike.

37. Stoga, Vijeće cijeni da je nemoguće očekivati da svjedoci, naročito koji su i oštećeni samim događajem, u takvoj situaciji prate svaki detalj i da ga decenijama pamte. Momenti straha, neizvjesnosti i faktički borbe za vlastiti život, kao i protek vremena neosporno su imali posljedicu gubitka sveopšte koncentracije o detaljima, te je logično da je oštećena zasigurno bila fokusirana na vlastito preživljavanje, te isto prenosi sa svog aspekta viđenja događaja.

38. Stoga, Apelaciono vijeće nalazi da nema razloga da se osuđujuća presuda u odlučnom dijelu ne zasnje na ovom svjedoku/oštećenoj, s obzirom da ne postoje unaprijed određena kvantitativna pravila ocjene dokaza. Dakle, iskaz svjedoka, a naročito oštećene u konkretnom slučaju, ne mora biti potkrijepljen drugim dokazima, s obzirom da takva okolnost, da drugi dokazi ne postoje, ne umanjuje njegovu dokaznu vrijednost sve dok takav iskaz Sudu, shodno načelu slobodne ocjene dokaza, pruža dovoljno pojedinosti za utvrđivanje samog događaja i krivice optuženog lica.

39. Stoga, činjenične okolnosti na koje odbrana ukazuje da se ne podudaraju kada se uporedi iskaz oštećene sa pojedinim svjedocima, nisu od odlučnog značaja, jer se ne odnose na samu inkriminaciju kako je postavljena optužnicom, te iste ne predstavljaju bitne elemente krivičnog djela za koje je optuženi oglašen krivim. Shodno tome, i ovo Vijeće nalazi da je iskaz oštećene „CR 3“ kredibilan i vjerodostojan, te da su u pobijanoj presudi dati razlozi o odlučnim činjenicama relevantnim za presuđivanje u ovoj krivičnopravnoj stvari.

40. Slijedom navedenog, Apelaciono vijeće nalazi da žalba odbrane nije osnovano ukazala da je pobijana presuda nepravilna i nezakonita, te shodno tome ovo Vijeće zaključuje da prvostepeno vijeće nije povrijedilo odredbu člana 297. stav 1. tačka k) ZKPBiH, kako se to neosnovano navodi u izjavljenoj žalbi.

IV. POGREŠNO ILI NEPOTPUNO UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE

A. STANDARDI ODLUČIVANJA PO ŽALBI

41. Standard koji Apelaciono vijeće treba primijeniti prilikom preispitivanja navodno

pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja jeste utemeljenost. Da bi Apelaciono vijeće, na temelju istaknutih žalbenih prigovora, utvrdilo da je neka činjenica pogrešno utvrđena, ispitati će da li odlučna činjenica na koju se ukazuje odgovara rezultatima izvedenih dokaza, ili bi pak bila drugačije utvrđena da su izvedeni neki drugi dokazi ili utvrđene druge činjenice na koje se žalbom ukazuje.

42. Prilikom razmatranja navodno pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja Apelaciono vijeće će utvrditi da li bi jedan objektivan sud koji presuđuje u činjeničnim pitanjima došao do tog zaključka izvan razumne sumnje. Neće svaka činjenična greška biti razlog da Apelaciono vijeće ukine presudu, nego samo ona greška koja je uzrokovala nepravilnu presudu, a što se kvalifikuje kao krajnje nepravičan ishod sudskog postupka, kao u slučaju kada je optuženi osuđen uprkos nedostatku dokaza o biću krivičnog djela.

43. Prilikom utvrđivanja da li je zaključak pretresnog vijeća bio opravdan Apelaciono vijeće će poći od načela da se ne treba olako upuštati u narušavanje činjeničnog stanja koje je utvrdilo pretresno vijeće. Apelaciono vijeće ima na umu, i to kao opšte načelo, da je zadatak da sasluša, provjeri i odmjeri dokaze izvedene na glavnom pretresu prvenstveno u diskrecionoj nadležnosti pretresnog vijeća. Stoga Apelaciono vijeće mora iskazati određeno uvažavanje u pogledu činjeničnog stanja koje je utvrdilo pretresno vijeće.

44. U odnosu na neposredne i posredne dokaze Ustavni sud BiH naglašava da dokazivanje činjenica putem posrednih dokaza nije samo po sebi u suprotnosti sa načelom pravičnog suđenja, u skladu sa članom 6. stav 1. Evropske konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama (u daljem tekstu: EKLJP). Međutim, dokazanost činjenice putem posrednih dokaza mora se utvrditi izvan svake razumne sumnje, gdje mora postojati čvrsta i logična povezanost tako da činjenični zaključak pretresnog vijeća bude jedini mogući zaključak na osnovu dokaza. Kriterij koji se primjenjuje jeste razumna sumnja. Vrlo rijetko se činjenica može dokazati izvan svake sumnje. Svakako, kao kada se sastave svi dijelovi neke slagalice, ponekad posredni dokazi mogu biti uvjerljiviji od svjedočenja neposrednog očevica koje može biti podložno varljivosti ljudske percepcije.

B. ŽALBENI NAVODI TUŽILAŠTVA BiH

45. Prema navodima tužilaštva, Sud je u cijelosti pravilno i u skladu sa zakonom cijenio i utvrdio sve činjenice, odnosno dokaze na osnovu kojih je izveo zaključak

da je optuženi Stojan Petrović u navedenom svojstvu počinio krivično djelo silovanja, kao i olakšavajuće i otežavajuće okolnosti ovog optuženog, na temelju kojih ga je osudio na kaznu zatvora u trajanju od sedam godina.

46. Nadalje, tužilaštvo ističe da je Sud izvršio prekvalifikaciju krivičnog djela u Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. KZSFRJ, tvrdeći da je to u skladu s praksom Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, te da je u smislu primjene materijalnog prava potrebno primijeniti KZSFRJ, kao zakon koji je bio na snazi u vrijeme počinjenja krivičnog djela i koji je blaži prema optuženom, ali tužilaštvo smatra da je u konkretnom slučaju Sud mogao primijeniti član 172. stav 1. tačka h) u vezi s tačkom g), a sve u vezi s članom 180. stav 1. KZBiH, te ovo krivično djelo kvalifikovati kao krivično djelo Zločini protiv čovječnosti, što bi bilo sukladno dosadašnjoj praksi Suda BiH.

47. Tužilaštvo smatra da je izvedenim dokazima dokazalo da je u kritičnom periodu na području opštine Brčko postojao širok i sistematičan napad JNA, vojnih, paravojnih i policijskih snaga Srpske Republike Bosne i Hercegovine, a kasnije i od strane MUP-a RS, koji je napad bio usmjeren protiv civilnog bošnjačkog i drugog nesrpskog stanovništva na tom području. Posljedice ovakvog napada su ubistva stotina civila, hiljade nezakonito zatvorenih civila i konačno protjerivanje hiljada bošnjačkih i hrvatskih civila, rušenje vjerskih objekata, a sve uz ogromnu materijalnu štetu na javnim i privatnim objektima. Tužilaštvo smatra da je dokazano da u konkretnom slučaju postoji veza ili neksus između optuženog i ovog napada, odnosno njegovo znanje da je takav napad bio usmjeren protiv civilnog stanovništva, kao i njegovo znanje da je svojim radnjama postao dio tog napada, s obzirom na utvrđeno činjenično stanje, te veliki broj iskaza svjedoka koji su bili i neposredni očevici predmetnih događaja.

C. ŽALBENI NAVODI ODBRANE

48. Branilac u žalbi navodi da svjedočenje Mirze Aličehajića potvrđuje stav odbrane, da je optuženi taj koji je oštećenu odveo (izbavio) iz kuće koja se nalazila u blizini kafića „Bolero“, te je doveo njenom polubratu koji se nalazio u jednom od stanova brčanskog „EŠ“ naselja. Iskaz ovog svjedoka potvrđuje i činjenicu da je oštećena pred Sudom dala lažni iskaz koji se odnosi na bijeg iz kuće, budući da je tokom svjedočenja i unakrsnog ispitivanja tvrdila da je sama napustila kuću, a Sud u svojoj presudi nije naveo niti obrazložio ovu proturječnost u iskazu oštećene, na kome iskazu temelji svoju presudu i smatra ga istinitim i vjerodostojnim.

49. Ovakvim obrazloženjem presude prvostepeni sud, prema mišljenju branioca, uvodi sistem dvostrukih aršina, tj. primijenio je različite kriterije ocjene jednog dokaza, iz razloga što je nemoguće iskaz Mirze Aličehajića i iskaz oštećene prihvatiti kao pouzdane i tačne ako su međusobno kontradiktorni.

50. Odbrana nadalje iznosi u žalbi kako je kao jedinu olakšavajuću okolnost na strani optuženog Sud prihvatio činjenicu da je oštećenu u jednom trenutku, kada je bila lošeg zdravstvenog stanja odveo da zatraži liječničku pomoć, čime je pokazao određeni stepen ljudskosti i zabrinutosti za drugu osobu, a ova olakšavajuća okolnost na strani optuženog, uz iskaz Mirze Aličehajića, potvrđuje da je uniformisana osoba, istog opisa kao i optuženi, dovela oštećenu u stan kod njenog brata i potvrđuje stav odbrane i čini jedinu logičnu cjelinu. Prihvatanjem iskaza oštećene nasuprot iskazu svjedoka Miroslava Klarića, odbrana stiče dojam da Sud pod svaku cijenu želi "odbraniti" iskaz oštećene, bez obzira na kontradiktornosti sa iskazima drugih svjedoka.

51. Na pitanje zašto prvostepeni sud iskaz svjedoka Miroslava Klarića ne smatra odlučujućim nije dat odgovor, čime je odbrana ostala uskraćena za obrazloženu presudu.

52. Osim toga, svjedok Durić Ruža, prijateljica oštećene, potvrdila je da joj je oštećena pričala da su je silovala lica Ranko Češić i Miloš Čajević, a nije spomenula ime i prezime Stojana Petrovića, niti ga je vezala za bilo kakva zlodjela. Svjedok Izeta Tursić je potvrdila da je od same oštećene saznala da je silovana, ali nikada nije spomenula ime optuženog, svjedok Sabina Hasanefendić je također potvrdila da joj je oštećena samo jednom rekla da je seksualno zlostavljana, a da tek neposredno prije ročišta na kojem je trebala dati iskaz u svojstvu svjedoka saznaje da je oštećenu „CR 3“ silovao i optuženi Petrović, a to ime joj je sama optužena rekla kada su komunicirale.

53. Budući da se prvostepeni sud u obrazloženju poziva na kvalitetu iskaza, prema stavu odbrane, potpuno je nevjerovatno da pod tim kriterijem prihvata i iskaz svjedoka Mirze Aličehajića u dijelu njegovog iskaza u kojem spominje ime optuženog, te vremenski period kada je za njega saznao, kada je više nego očito da je ovaj svjedok, identičan prethodnom (Sabina Hasanefendić), informacije dobio od oštećene neposredno prije ročišta.

54. Branilac smatra da sve navedeno ukazuje da je prvostepeni sud počinio povredu

iz člana 299. ZKP BiH, tj. da je pogrešno i nepotpuno utvrdio odlučne činjenice o kojima ovisi odluka u ovom predmetu.

D. ODLUKA APELACIONOG VIJEĆA

55. Apelaciono vijeće je razmatrajući sve žalbene prigovore tužilaštva i odbrane koji ukazuju da je činjenično stanje iz pobijane presude pogrešno i nepotpuno utvrđeno i detaljnom analizom sadržaja pobijane presude, te nakon izvršenog uvida u spis predmeta, došlo do zaključka da se radi o neutemeljenim tvrdnjama. Ovo Vijeće nalazi da je činjenično stanje pravilno i potpuno utvrđeno i da pobijana presuda sadrži valjane i prihvatljive razloge o svim odlučnim činjenicama na osnovu kojih je donesena osuđujuća presuda u odnosu na optuženog Stojana Petrovića.

56. Također, primjenom principa *slobodne ocjene dokaza*, prvostepeno vijeće je pravilno i potpuno utvrdilo sve odlučne činjenice, te je pobijana presuda pravilno koncentrisana na ispitivanje i ocjenu dokaza na kojima se zasniva odluka Suda, tako da ni na taj način nije došlo do pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja. Zaključak je ovog Vijeća da je prvostepeno vijeće dalo dostatnu argumentaciju, na osnovu koje se vidi kojim se razlozima rukovalo prilikom donošenja odluke i koji su dokazi bili osnov za činjenična utvrđenja.

57. Imajući u vidu sve navedeno, a polazeći od navedenih principa propisanih domaćim zakonom, te odredbe člana 6. stav 1. EKLJP koji nameće obavezu svim sudovima da „*ukažu dovoljno jasno na osnove na kojima oni zasnivaju svoju odluku*”, prvostepeno vijeće je pažljivo cijeno sve izvedene dokaze, a u obrazloženju presude se detaljno interpretiraju i analiziraju iskazi svjedoka, kao i materijalni dokazi, koji su bili osnov za donošenje predmetne odluke, stoga ovo Vijeće u cijelosti prihvata kao pravilne navode iz pobijane presude, s obzirom na to da nema potrebe da se u ovoj odluci iskazi svjedoka interpretiraju na navedeni način.

58. Razmotrivši prije svega žalbeni prigovor tužilaštva da je prvostepeno vijeće pogrešno utvrdilo činjenično stanje kada nije utvrdilo širok i sistematičan napad na području opštine Brčko, ovo Vijeće, kao i prvostepeno, ne spori da je u inkriminisanom periodu (kako ga optužnica postavlja) postojao širok i sistematičan napad na području opštine Brčko, a što proizilazi iz izvedenih subjektivnih i materijalnih dokaza i utvrđenih činjenica iz presuđenih predmeta pred MKSJ. Međutim, subjektivizaciju postupanja optuženog Stojana Petrovića prema žrtvi predmetne inkriminacije prvostepeno vijeće nije

našlo dokazanim van razumne sumnje u okviru postavljenog opšteg konteksta dešavanja. Apelaciono vijeće, kao i prvostepeno, takođe smatra da je svijest optuženog i njegovo djelovanje u okviru nesporno postojećeg širokog i sistematičnog napada, mora biti van razumne sumnje konkretizovana i dokazana, te da se ista ne može objektivizirati samim činom pripadnosti optuženog strani koja u tom momentu takav napad provodi. Očigledan izostanak naročitog angažmana optuženog u napadu, kao i sam tok događaja i način izvršenja djela, prvostepeno vijeće su uvjerali da je optuženi inkriminisano radnju poduzeo razumijevajući opšti kontekst u okviru postojanja tadašnjeg ratnog stanja, zbog čega se njegove radnje karakterišu kao Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. KZSFRJ, a ne kao Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. KZBiH, kako ih vidi tužilaštvo.

59. Ni Apelaciono vijeće ne nalazi spornom samu pripadnost optuženog *de facto* policiji – jer je bio pripadnik Interventnog voda MUP RS, SJB Brčko, odnosno da je bio *de iure* pripadnik – vojnik VRS, i to Vojne pošte Brčko, koju tužilaštvo navodi, međutim navedeno ne smatra dokazom o znanju i svijesti optuženog o napadu, a materijalna dokumentacija koja postoji u spisu predmeta, uložena od strane tužilaštva u cilju dokazivanja postojanja širokog i sistematičnog napada, po ocjeni Vijeća nemaju veze sa optuženim, niti je tužilaštvo dokazalo da je on, kao pripadnik određene vojne formacije, za isti koncept trebao i morao da zna. Pri tome, iste dokaze ne ojačavaju niti iskazi svjedoka, s obzirom da iskazi istih, svjedoče o opštem kontekstu, a ne o subjektivnom aspektu postupanja Stojana Petrovića, dok same utvrđene činjenice svakako i ne mogu biti dokaz u tom smislu. Samo prisustvo optuženog na području opštine Brčko, te pripadnost vojnoj formaciji, ne dovodi do zaključka van razumne sumnje o njegovom znanju za takav napad, a naročito ne da njegove radnje doprinose takvom napadu.

60. Dakle, tačno tužilaštvo navodi da se u konkretnom slučaju ne radi o obligatornoj primijeni KZ SFRJ, kao zakona koji je važio u inkriminisano vrijeme, s obzirom da važeći KZ BiH u članu 172. propisuje djelo koje je u inkriminisano vrijeme bilo dio međunarodnog običajnog prava, ali istovremeno pravilno prvostepeno vijeće zaključuje da nije van razumne sumnje dokazan jedan od *chapeau* elemenata zločina protiv čovječnosti, odnosno da je optuženi Stojan Petrović poznao širi kontekst u kojem se njegova radnja odvijala, što bi potkrijepilo činjenicu njegovog znanja da takva radnja čini dio širokog i sistematičnog napada na području opštine Brčko. Stoga se žalba tužilaštva u pogledu činjeničnog stanja i podvođenje istog pod odredbe materijalnog zakona odbija

kao neosnovana.

61. Nasuprot tome, prvostepeno vijeće je sa sigurnošću utvrdilo da iz ponuđenih dokaza tužilaštva proizilazi da je optuženi bio potpuno svjestan postojanja okolnosti pod kojima se inkriminirani događaj dogodio, pa je usljed postojanja navedenih okolnosti, optuženi radnjama opisanim u izreci pobijane presude iskoristio svoj dominirajući položaj i bespomoćnost oštećene da bi izvršio predmetno krivično djelo silovanja u osnovi ratnog zločina protiv civilnog stanovništva.

62. Nadalje, potrebno je istaći, a kako je to navedeno u dijelu presude koji se odnosi na bitne povrede odredaba krivičnog postupka, da se iskazu oštećene „CR 3“ može pokloniti vjera, te da prvostepeno vijeće pri odlučivanju ima diskreciono pravo da evaluiira nepodudarnosti koje su istaknute od strane odbrane i da razmotri da li je svjedok, uzevši iskaz u cjelini, pouzdan, te da li je njegovo svjedočenje vjerodostojno, što je ovdje prema ocjeni i Apelacionog vijeća slučaj.

63. S obzirom na činjenicu da se pred pretresnim vijećem provodi glavni pretres, isto je imalo mogućnost da neposredno posmatra i sluša svjedočenje i ponašanje svjedoka u sudnici. Apelaciono vijeće nalazi da je pretresno vijeće ispitalo sve izvedene dokaze, dalo njihovu potpunu ocjenu, kako svakog dokaza pojedinačno, tako i u cjelini i njihovoj međusobnoj povezanosti, te na temelju tako utvrđenog činjeničnog stanja, donijelo odluku po pitanju činjenica na koje se isti odnose.

64. Shodno tome, pobijana presuda sadrži razloge i o razlikama u iskazima oštećene i drugih svjedoka, na koje je odbrana ukazivala i u prvostepenom postupku, kao i u žalbenom, te se u tom pogledu navodi da prvostepeno vijeće nalazi iskrenim, pouzdanim, uvjerljivim i konzistentnim iskaze oštećene, svjedoka Sabine Hasanefendić i Mirze Aličehajića, iz razloga što su svjedoci Hasanefendić i Aličehajić naknadno saznali od optužene da ju je silovao i Stojan Petrović, s obzirom da ni oštećena u inkriminisano vrijeme nije znala njegovo ime, te ga je spominjala tek kada je i sama saznala kako se on zove nakon izvršenog prepoznavanja lica na osnovu fotografija, što je u konačnici osnažila i prepoznavanjem optuženog u sudnici. Navedeno obrazloženje je za ovo Vijeće uvjerljivo i u skladu sa okolnostima konkretnog slučaja.

65. Osim navedenih svjedoka, oštećena je i drugima govorila o kritičnom događaju, sa kojima je kontaktirala nakon počinjenja krivičnog djela, što su takođe potvrdili svjedoci

Ruža Durić i Izeta Tursić.

66. Takođe i nepodudarnosti u iskazima oštećene i svjedoka Miroslava Klarića, a na koje odbrana ukazuje, prema ocjeni ovog Vijeća ne utiču na vjerodostojnost iskaza oštećene, a i pobijana presuda sadrži argumentaciju u tom pogledu. Naime, u presudi se navodi da oštećena tvrdi da ju je u stan gdje je boravio njen polubrat doveo Miloš Čajević sa izvjesnim „Travoltom“, odakle ju je nakon toga odveo u tzv. kuću „Rejzovića“, a da svjedok Miroslav Klarić tvrdi da ju je u stan kod brata doveo Goran Marković. U tom pogledu, Apelaciono vijeće nalazi da je prvostepeno vijeće opravdano prihvatilo iskaz oštećene u ovom dijelu, nasuprot iskazu Miroslava Klarića, s obzirom da je svjedok Klarić tokom svjedočenja više puta naveo da se ne sjeća cijelog toka događaja jer se to desilo prije 30 godina, kao i da se ne može sjetiti je li Goran Marković došao sam ili sa još nekim licem. Za prvostepeno vijeće je jasno i logično da se svjedok Klarić ne može sa sigurnošću sjetiti ovih detalja iz razloga što isti nije bio zainteresovan za konkretan događaj na način kao što je to bila oštećena „CR 3“ kao glavni sudionik i žrtva istog, koji zaključak kao pravilan prihvata i ovo Vijeće.

67. Iz navedenog jasno proizlazi da je prvostepeno vijeće pravilno ocijenilo iskaz oštećene, s obzirom da je svjedokinja vrlo detaljno opisala kako se ponašao optuženi kada joj je prijetio nožem u kući tzv. „Rejzovića“, kao i kada se dogodilo silovanje od strane optuženog u kući koja se nalazi u naselju tzv. „Tenis brdo“, u blizini kafića „Bolero“, te je ostala dosljedna u opisivanju činjenica koje su odlučne za ovaj krivični predmet, što je za prvostepeno vijeće bilo dovoljno da joj pokloni vjeru, dok manje razlike i nedosljednosti u iskazima oštećene nisu mogle da ishode drugačiju odluku. Prvostepeno vijeće je na osnovu dokaza iz spisa predmeta donijelo pravilnu odluku u pogledu odgovornosti optuženog za inkriminisane događaje, za koju je dalo adekvatno obrazloženje.

68. U tom pogledu, Apelaciono vijeće nalazi da se u pobijanoj presudi interpretiraju dokazi na koje i žalba ukazuje, ali da se odbrana ne slaže sa zaključcima prvostepenog vijeća, što samo po sebi ne ukazuje da se radi o nesavjesnoj ocjeni dokaza. Stoga ovo Vijeće, a suprotno žalbenim navodima odbrane, ne nalazi proizvoljnim utvrđenja prvostepenog vijeća u pogledu dokazanosti optužbe, što ukazuje na neosnovanost izjavljene žalbe.

69. Slijedom navedenog, Apelaciono vijeće zaključuje da je prvostepeno vijeće

ispitujući predmet optužbe pravilno i potpuno utvrdilo činjenično stanje u konkretnom slučaju, te da žalbe nisu osporile činjenična utvrđenja iz pobijane presude, nego su stranke i branilac samo kroz žalbene navode izražavale drugačije viđenje činjenica i dokaza, što ukazuje na neosnovanost istih.

70. Na kraju ovog dijela presude je potrebno istaći da je činjenično stanje kako je već navedeno u cijelosti pravilno utvrđeno, te da navodi iz žalbe tužilaštva koji kroz isticanje prigovora pogrešno utvrđenog stanja osporava i pravnu ocjenu krivičnog djela, kao i odbrana koja osim što u dispozitivu žalbe ističe kao osnov za izjavljivanje žalbe i povredu krivičnog zakona, a u obrazloženju iste ne navodi argumentaciju u tom pogledu, ne omogućavaju ovom Vijeću da u tom dijelu detaljnije preispita pobijanu presudu, stoga Vijeće konstatuje da je na pravilno utvrđeno činjenično stanje pravilno primijenjen i materijalni zakon.

V. ODLUKA O KRIVIČNOPRAVNOJ SANKCIJI

A. STANDARDI ODLUČIVANJA PO ŽALBI

71. Žalba na odluku o kazni može se ulagati po dva različita osnova, kako to predviđa član 300. ZKPBiH.

72. Žalba na odluku o kazni može se, prije svega, uložiti na osnovu toga da pretresno vijeće nije primijenilo relevantne zakonske odredbe prilikom odmjeravanja kazne. Međutim, Apelaciono vijeće neće preinačiti odluku o kazni samo zbog toga što pretresno vijeće nije primijenilo sve relevantne zakonske odredbe, već će Apelaciono vijeće preispitati odluku o kazni samo ako podnosilac žalbe pokaže da je propust da se primijene sve relevantne zakonske odredbe doveo do nepravilne presude. Ako Apelaciono vijeće smatra da je došlo do nepravilne presude ono će utvrditi odgovarajuću kaznu na osnovu činjeničnog stanja utvrđenog od strane pretresnog vijeća i pravilno primijenjenog zakona.

73. S druge strane, podnosilac žalbe može osporavati odluku o kazni zbog toga što je pretresno vijeće neprimjereno iskoristilo svoje diskreciono pravo prilikom utvrđivanja odgovarajuće kazne. Apelaciono vijeće naglašava da pretresno vijeće ima široko diskreciono pravo u utvrđivanju odgovarajuće kazne, pošto je pretresno vijeće u poziciji da najbolje može odmjeriti i ocijeniti dokaze izvedene na glavnom pretresu. Shodno tome, Apelaciono vijeće neće remetiti analizu pretresnog vijeća o otežavajućim i olakšavajućim okolnostima, kao ni težinu koja je data tim okolnostima, osim ako

podnosilac žalbe ne pokaže da je pretresno vijeće zloupotrijebilo svoje široko diskreciono pravo.

74. Naime, podnosilac žalbe mora pokazati da je pretresno vijeće dalo težinu nebitnim i irelevantnim pitanjima, da nije dalo težinu ili dovoljno težine relevantnim pitanjima, da je napravilo očiglednu grešku u odnosu na činjenice na koje je primijenilo svoje diskreciono pravo ili da je odluka pretresnog vijeća bila u tolikoj mjeri neopravdana, ili jednostavno nepravedna, da Apelaciono vijeće može izvesti zaključak da pretresno vijeće nije koristilo svoje diskreciono pravo na primjeren način.

75. Apelaciono vijeće uzima u obzir da pretresno vijeće nije obavezno da posebno obrazlaže svaku otežavajuću i olakšavajuću okolnost. Ako je Apelaciono vijeće uvjeren da je pretresno vijeće razmatralo te okolnosti, ono neće izvesti zaključak da je pretresno vijeće zloupotrijebilo svoje diskreciono pravo prilikom utvrđivanja odgovarajuće kazne.

B. ODLUKA APELACIONOG VIJEĆA

76. S obzirom da Apelaciono vijeće ispituje prvostepenu presudu u granicama istaknutih žalbenih navoda, a kako nedostaje pravni osnov i argumentacija odbrane za prigovor na krivičnopravnu sankciju, to ovo Vijeće nije moglo preispitati taj dio presude na osnovu izjavljene žalbe. Odbrana samo u dijelu koji se odnosi na činjenično stanje ukazuje i na povrede odredaba ZKP BiH koje se odnose na odluku o kazni, ističući da se kao olakšavajuća okolnost mora cijeniti činjenica da je optuženi Petrović izbavio žrtvu iz zatočeništva, što bi moglo uticati na visinu kazne.

77. Međutim, primjenjujući odredbu člana 308. ZKPBiH o proširenom dejstvu žalbe, Apelaciono vijeće je ipak preispitalo i odluku prvostepenog vijeća o krivičnopravnoj sankciji, s obzirom da je odbrana pobijala presudu zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja.

78. Apelaciono vijeće je utvrdilo da je prvostepeno vijeće razmotrilo sve okolnosti konkretnog slučaja, kao i sve olakšavajuće i otežavajuće okolnosti, te imalo u vidu sve subjektivne i objektivne faktore koji se odnose na krivično djelo i njegovog počinioca, kako to i nalaže odredba člana 41. KZSFRJ.

79. U tom pogledu je prvostepeno vijeće razmotrilo i u presudi obrazložilo stepen krivične odgovornosti optuženog, motiv za izvršenje krivičnog djela, jačinu ugrožavanja, odnosno, povrede zaštićenog dobra, okolnosti pod kojima je djelo počinjeno, te raniji

život učinitelja, njegove osobne prilike i držanje nakon učinjenog djela, kao i druge okolnosti vezane za ličnost počinioca.

80. Pri tome, posebno se treba cijiniti inherentna težina zločina seksualnog nasilja² koje se optuženom stavlja na teret, te da je žrtva nesporno civilno lice i da je uživala zaštitu po zajedničkom članu 3. Ženevskih konvencija. Navedeno krivično djelo nanosi fizičku, psihološku i socijalnu štetu oštećenim, što je sve cijinjeno od strane prvostepenog vijeća.

81. Naime, Apelaciono vijeće nalazi da je prvostepeno vijeće pravilno utvrdilo olakšavajuće okolnosti na strani optuženog cijeneći da je optuženi, u jednom trenutku, kada oštećena nije bila u dobrom zdravstvenom stanju, odveo na ukazivanje liječničke pomoći, čime je, prema ocjeni prvostepenog vijeća, na određeni način pokazao izvjestan stepen ljudskosti i brige prema drugoj osobi. Navedenu činjenicu i branilac potencira u žalbi, te Apelaciono vijeće nalazi da je prvostepeno vijeće istoj dalo adekvatan značaj, nasuprot žalbenim navodima odbrane.

82. Od otežavajućih okolnosti prvostepeno vijeće je cijinilo da je optuženi Stojan Petrović osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 6 (šest) godina za krivično djelo Ubistvo iz člana 36. stav 1. Krivičnog zakona Republike Srpske, od strane Okružnog suda u Bijeljini, koja presuda je postala pravomoćna dana 17.05.2000. godine odlukom Vrhovnog suda Republike Srpske. S tim u vezi, prvostepeno vijeće pravilno zaključuje da se radi o osudi za djelo sa ispoljenim nasiljem, kao što je to i u konkretnom slučaju.

83. Osim toga, prvostepeno vijeće je pri odlučivanju imalo u vidu i dugotrajne posljedice izvršenog krivičnog djela na oštećenu „CR 3“ o čemu su saglasno govorili svjedoci, kao i vještak psihologije dr.psih.sc. Džanan Berberović, te je u tom pogledu prvostepeno vijeće pravilno utvrdilo da oštećena nema volju za životom, da pije lijekove, da je zbog zdravstvenih komplikacija jedva ostala živa, te da nakon preživljenog događaja nije imala emotivne ni seksualne veze jer ne vjeruje nikome, te da joj je narušeno psihičko zdravlje.

² Drugostepena presuda u predmetu *Blaškić*, fusnota 42, paragraf 686; Presuda o kazni u predmetu *Zelenović*, fusnota 55, paragraf 36; Prvostepena presuda u predmetu *Furundžija*, fusnota 21, paragraf 295; Presuda o kazni u predmetu *Milana Simića*, fusnota 19, paragraf 63.

84. Dakle, prema ocjeni Apelacionog vijeća sve okolnosti koje utiču na visinu kazne su pravilno ocijenjene od strane prvostepenog vijeća, koje je ispravno iskoristilo svoje diskreciono pravo kod valoriziranja istih, zaključujući da okolnosti koje su uzete u razmatranje u svojoj ukupnosti opravdavaju izrečenu kaznu zatvora u trajanju od sedam godina.

85. Cijeneći sve naprijed navedeno, Apelaciono vijeće zaključuje da se sa izrečenom kaznom može postići svrha kažnjavanja, odnosno ciljevi opće i specijalne prevencije.

86. Slijedom navedenog, Apelaciono vijeće je u cijelosti odbilo izjavljene žalbe tužilaštva i odbrane, kao neosnovane, te na osnovu člana 310. stav 1. u vezi sa članom 313. ZKPBiH, donijelo odluku kao u izreci presude.

ZAPISNIČAR

Pravna savjetnica

Neira Tatlić

PREDSJEDNIK VIJEĆA

SUDIJA

Darko Samardžić

POUKA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv ove presude žalba nije dozvoljena.